

عنوان مقاله:

تیبین فرایند تصویرسازی ژئوپلیتیک؛ تصویرسازی ژئوپلیتیک ایالات متحده آمریکا از اتحاد جماهیر شوروی سابق در دوره جنگ سرد

محل انتشار:

پژوهش نامه ایرانی سیاست بین الملل، دوره 2، شماره 3 (سال: 1392)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

نویسندگان:

رضا جنیدی

زهرا احمدی پور

محمد رضا حافظ نیا

خلاصه مقاله:

تصویرسازی ژئوپلیتیک عبارت است از رقابت قدرت ها بر سر شکل دهی به ادراک و ذهنیت اشخاص، نهادها و بازیگران سیاسی از موقعیت، ویژگیها و محتوای فضای جغرافیایی بر اساس منافع مورد نظر خود. بر این اساس، مقاله حاضر در صدد تیبین فرایند خلق تصویر ژئوپلیتیک است. در این مقاله، فرایند تصویرسازی ایالات متحده آمریکا از اتحاد جماهیر شوروی در طول دوره جنگ سرد به عنوان نمونه موردی مورد تحلیل قرار می گیرد. استدلال مقاله حاضر این است که تصویر شوروی شرور در طول جنگ سرد، طی فرایند تعامل پیچیده ژئوپلیتیک رسمی، ژئوپلیتیک کاربردی و ژئوپلیتیک عمومی شکل گرفت؛ به این صورت که ژئوپلیتیک کاربردی ایالات متحده آمریکا از طریق سیاست گذاری، طرح دکترین ها و ارائه بیانیه های سیاسی از جمله دکترین ترومن، استراتژی سد نفوذ جرج کنان، طرح مارشال، سند سیاسی شماره NSC-68 شورای امنیت ملی آمریکا، دکترین امپراتوری شرارت ریگان و... تصویر اهریمنی از اتحاد جماهیر شوروی به عنوان یک دشمن ذاتا سازش ناپذیر را طراحی نمود. در این فرایند، ژئوپلیتیک رسمی با ارائه نظریه های ژئوپلیتیک همچون هارتلند، ریملند، دومینو، شبکه زنجیره ای، قدرت هوایی سوروسکی و نظایر آن، بعدی علمی به تصویر ژئوپلیتیک آمریکا از شوروی داد و در نهایت، ژئوپلیتیک عمومی با استفاده از بازنمایی های رسانه ای، گفتمان ژئوپلیتیک اتحاد جماهیر شوروی به عنوان دشمن شرور را در نظر افکار عمومی متقاعدپذیر جلوه داد. خلق چنین برداشتی از اتحاد جماهیر شوروی منجر به تولید قدرت برای ایالات متحده آمریکا شد، به گونه ای که آمریکا ضمن هویت بخشی به مردم خود در طول ۴ دهه جنگ سرد، زمینه لازم برای مداخلات ژئوپلیتیک خود در مناطق مختلف جهان را فراهم نمود.

کلمات کلیدی:

تصویرسازی ژئوپلیتیک، ایالات متحده، شوروی، گفتمان ژئوپلیتیک، امپراتوری شرارت، ژئوپلیتیک انتقادی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1803520>

